

Po pošti prejemati:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta " 13 " — " —
četrt " 6 " 50 " —
mesec " 2 " 20 " —

V upravnštvu prejemati:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta " 10 " — " —
četrt " 5 " 50 " —
mesec " 1 " 70 " —

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inserate sprejema upravnštvu v Katol. Tiskarni, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-niških ulicah št. 2. I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Štev. 134.

V Ljubljani, v sredo 13. junija 1900.

Letnik XXVIII.

Katoliška ideja na jugu.

Čim bolj se na jugu naše države mej Slovenci in Hrvati kažejo znamenja protikrščanskega gibanja v javnem, političnem in splošno v kulturnem življenju, tem značilnejše se kaže tudi odpor od strani katoličanov proti njim in njih borba za katoliške ideje. Odkar se je zagrizel v Slovence iz tujine zanešeni liberalizem, ki obhaja dan za dnem svoje divje orgije po »Slov. Narodu« in sorodnih mu listih, od tedaj se v javnosti morajo vedno bolj povdarjati katoliške ideje. V borbah se je krščanstvo vsikdar poživiljalo, je vsikdar napredovalo.

To opazujemo tudi v našem narodu, jednako kakor v hrvatskem. — Krščansko življenje se že davno ni kazalo mej nami tako živahno kakor v sedanjih borbah in ne samo priprosto ljudstvo, tudi izobraženci se krepko oprijemljejo krščanskih načel.

Kresovi katoliške ideje pa so katoliški shodi. Pomenljiv je bil prvi tak shod v Slovenceh. Letos se pripravlja za čas okoli 8. septembra drugi tak shod, za kateri je odbor že dovršil skoro vse priprave ter kmalu stopi z oklicem pred katoliške Slovence za udeležbo. Danes pa nam je v veliki radosti, da moremo objaviti tak oklic hrvaškega pripravljalnega odbora za prvi hrvaški katoliški shod. Ta oklic se odlikuje po svoji tehtnosti in po odličnih hrvaških prirodnoljubih, ki so ga podpisali kot člani pripravljalnega odbora. Oklic se glasi:

Hrvati katoliki! Skozi več stoletij moral se je boriti hrvaški narod i za svoj obstanek i za krščansko prosveto.

Ohranil je jedno in drugo, ker je crpal trdnost svoje volje in svojo moč iz nevsahljivega vira Kristusovega nauka in blagoslova ter pomoči naslednika sv. Petra. A v nejednaki borbi z mnogimi i jačimi neprijatelji zaostali so Hrvati kulturno in materijelno za drugimi narodi, kojih sedanja duševna in gospodarstvena premoč more postati nova pogibelj za nas Hrvate.

Da se ju rešimo, moramo težiti za tem, da jih dosežemo, dvigniti se do kar najbolj sigurnih uvetov lastnega narodnega duševnega in gospodarskega življenja, da moremo z njimi vsopredno in bratski delati za obči napredek ljudskega roda.

Božja previdnost označila je za to delo v svoji objavi jedini sigurni pot, no ljudska volja, upotrebljajoča svojo svobodo v lastno škodo, krenila je opetovano s tega pota, ter zasnovala napredek brez Boga in v nasprotju z njegovim razodenjem.

A tem potom ni rešeno niti jedno življensko vprašanje človeštva, ni odstranjena niti jedna od glavnih njegovih rev, pač pa so se povečale, ker materijelna potreba in duševna obupanost širila se je vedno bolj. Žalosten nasledek za napredkom brez božanske luči vračal je in vrača vedno bolj ljudsko svobodno voljo zopet k prvobitnemu izvoru in končnemu namenu človeštva: k Bogu in njegovemu razodenju.

Ta važni pojav prikazuje nam druga polovica XIX. veka v lepi luči, in to z nemalo zaslugi tudi takih umstvenikov, ki niso pripoznavali preje potrebe vere v Boga za ljudski napredek, a katere je težeče vedno bolj za tem napredkom, privedlo njih notrajno temeljito duševno delo, dovedlo do trdnega uverjenja, da ni pravega napredka na brezverskem temelju, dovedlo jih do povratka h Kristusovim naukom in čvrstemu prepričanju, da se vera in znanost uprav po božji odredbi podpirati in spopolnjeti, da tako zajamčite pravo krščansko svobodo, enakost in bratstvo ljudi.

In tako se zopet vrača versko prepričanje, ono zopet posvečuje pojedine dele duševnega, društvenega in gospodarskega življenja, ono dviga zopet samozavest in samostojnost zatiranih, katere more uspešno braniti proti sili in krivici le na Kristusovi veri osnovan zakon.

Ta povratek k pravemu potu do napredka doseza se najbolj gotovo s složnim in organizovanim delom vseh slojev ljudstva, a pri naših sovernih doprinesli so in dopri-

našajo k temu najbolj njihovi sestanki, kongresi, osnovani na temelju, ki omogočuje pristop vsem slojevom in razpravljanje vseh važnih vprašanj.

Sijajne so uprav posledice, ki so jih dosegli s takimi kongresi francoski in nemški katoliki, pa tudi Čehi in Slovenci.

Hrvati katoliki! Sledimo i mi njihovemu vzgledu, uredimo i mi ves naš napredek v soglasju z božjim razodenjem, delajmo tudi mi pod zastavo križa bratski za to, da nam narod ne okuži ono brezverstvo, od katerega se napredneji in srečnejši narodi od nas vedno uspešneje odvrtaajo.

Davna je že želja mnogih hrvaških katolikov, da se i mi sestanemo, zborujemo in si uredimo uspešno delo, kateremu je plemenit namen, da mi katoliki spravimo naše zasebno in javno delo v sklad z našo sveto vero, da na tem jedino pravem temelju stojč tudi za bodoče čase osiguramo i bistvo i napredek hrvaškega katoliškega naroda. Da se ta želja kar najpreje uresniči, sestavil se je z nadpastirskim dovoljenjem podpisani odbor, pa danes javljamo vsem katoliškim Hrvatim, da se je naši prošnji za delotvorno sodelovanje na kongresu katoliških Hrvatov odzval lep broj svečnikov in lajkov iz vseh hrvaških zemelj, kateri so pripravljani na I. hrvaškem katoliškem shodu, ki bode dne 3. septembra in naslednje dni, razpravljati na kongresu o vseh važnih vprašanjih hrvaškega naroda, katera so danes v skupnosti z vero njegovo.

Hrvati katoliki! Sodelujte v kar največjem številu na tem prvem našem shodu, sodelujte i v izvrševanju njegovih zaključkov, da tako zagotovi vsak izmed nas po svojih silah kar najkoristnejše delo, posvečeno pravemu, zdravemu hrvaškemu življenju in napredku in dostojni hrvaški zvezi z ostalimi prosvitljenimi narodi za obči napredek človeštva.

Centralni odbor:

Pava o Gugler, naslovni biskup in prior vranski, predsednik. Dr. Ivan Krapač, naslovni biskup in kanonik, I. pod-

predsednik. Dr. Šandor pl. Bresztyensky, narodni zastopnik, II. podpredsednik.

Dr. Gustav Baron, kanonik. Dr. Ante Bauer, kr. vseučiliški profesor in narodni zastopnik. Dr. Andrija Jagatič, prelat in superior milosrdnic. Stjepan Korenić, urednik »Kat. Lista« in odborov tajnik. Stjepan Kučak, c. kr. gimn. profesor. Dr. Krešimir Kvaternik, erarski odvetnik. Cvjetko Rubetič, kanonik. Dr. Ivan Ružić, odvetnik. Tade Smičiklas, kr. vseuč. profesor in narodni zastopnik. Dr. Fran Vrbančić, kr. vseuč. prof. in narodni zastopnik.

Tem lepim besedam nimamo drugega dostaviti kakor željo, naj bi te besede našle soglasen, prijazen odmev pri vseh dobromislečih Hrvatih in Slovenceh.

Revolucija na Kitajskem.

Najnovjša poročila o dogodkih v »solnčnem nebeskem cesarstvu« vznemirjajo malone ves omikani svet, ker je skoro ni večje države, ki bi ne bila interesovana na Kitajskem in ne imela tam večjega ali manjšega števila svojih podanikov. V največji nevarnosti je življenje in imetje evropskih priseljencev in ako se velesilam kmalu ne posreči pričeta skupna akcija, bodo premnogi postali žrtve fanatizma kitajske rovaške družali, v Evropi sedaj znane pod imenom »Bokserji«.

»Bokserji« so verska, strogo nacionalna stranka. Sprva so bili Bokserji samo navadni banditi ali roparji, ki so bili nevarni pred vsem imetju ne samo tujcev, marveč tudi bogatih domačinov. Bali so se jih torej vsi kitajski krogi, a vlada menda ni imela dovolj poguma, da bi bila v kali zatrla ta nevarni pojav. Zgodilo pa se je kmalu ravno nasprotno. Ko je postajala nevarnost za dinastijo vedno večja in vlada nikjer ni mogla upati na potrebno oporo, obrnila se je cesarica do Bokserjev, dobro vedoč, da imajo mnogo pristašev posebno v severnem delu Kitaja, kjer uživa dinastija še največ zaupa-

LISTEK.

O železnicah.

I.

(Oj ti Nemci! Številkar se jezi. Uvod. Gorske železnice. Vlak leta 1896. Vrhniški, kamniški, dolenski in gorenjski vlak. Kako opazuješ hitrost vlaka? Napredek v hitrosti. Južna železnica in sanje.)

Škoda, da nisem pesnik ali slikar ali še kaj drugega, da bi ti, dragi bralec, dovolj spretno popisal in narisal ali še zapiskal, kar me teži. Le poslušaj in boš verjel!

Oj ti Nemci! sem večkrat dejal, ker povsod velja le »tajč« in zopet »tajč« in še enkrat »tajč«! V šoli je taka in drugod menda tudi. Morajo imeti neki že prav, saj je rekel nek profesor materi, ki ga je vprašala za svojega sina, kako da napreduje, rekoč: »Naj se le brzo nauči »tajč«, ker s slovensčino se pride le od Ljubljane do Trsta.«

Kaj torej hočemo? Slovenci smo že taki, da vsako budalost verjamemo, ali vsaj trpimo in se ponižamo, kakor kmet pred visokim gospodom. Če mu ta tudi nekaj neverjetnega dopoveduje, bo le z glavo zmajal in rekel: »Oni bolje vedo, ko jaz, ker so se učili, menda je že res tako, čudno je pa vse eno.« Toda, če le komu, velja po-

se pa navadno zove »deutsche Gründlichkeit«) izrek: »Kaj imaš, kar bi ne bil prejel?« Ej res, sama baharija jih je; pa s čim? s trebuchom. Le čakaj in dokažem ti kmalo, da so Nemci res lačni in tudi nenasitljivi.

Že Bauchinger pravi, da imajo nemški dijaki vedno dobre, pa lačne želodce. Tudi drugi, ki popisujejo narodne značaje in navade, pravijo o Nemcih, da so veliki sladkosnedeži. In zakaj so Nemci vedno lačni? Povem naravnost, da teh vzrokov nisem nikjer prepisal, so torej zares originalni, kar je dandanes že težko dobiti.

1. Ker so bolj proti severu, morajo tudi več jesti, to je čisto naravno po zemljepisu.

2. Na Laškem vedno vlada lakota, ki je baje nalezljiva; ker pa so Nemci navadno v zvezi z Lahji, če se že oziramo na zgodovino ali na sedanji čas, se kaj lahko dogodi, da se pri tem nalezejo laške lakote.

3. Sami tako pravijo; saj se imenuje pruski zadnji kraj proti ruski meji »Nimmersatt«; (lahko pogledaš v zemljevid, če ne verjameš drugače!) Dovolj značilno, ali ne? Zato vedno stičejo po ruskem bogastvu, pa kakor znano, tudi onega drugih dežel ne zametujejo.

4. Ker skušnija uči sosedne narode, da je res tako.

deča prilika p. Vieire: »Ko je hudič padel iz neba, se je razbil in njegovi udje so pali v različne dežele. Glava je priletela na Špansko, zato so Španci prevzetni in mogočni; prsa na Laško, zato so Lahji zvitni in prekanjeni; trebuh na Nemško, zato Nemci radi jedo in pijejo; noge na Francosko, zato so Francozi nemirni in radi plešejo; roke v Alžir in obmorske dežele, zato so tam morski roparji. In jezik? Tega je pa iz same jeze razgrizel na toliko delov, kolikor je dežela na svetu.« Ergo: mundus vult decipi! Iz tega vidimo, da so Nemci dobili v delež trebuh, zato so baje oni »tujci — zemlje lačni.«

Dobro jim je vsled tega zasolil nek berlinski časopis, ki piše, kaj da je vse nemško. Beri in prepričal se boš, da so Nemci res pavi, ki vse skupaj zneso, da se našemijo in potem reko, češ: tudi to je vse naše. Omenjeni časopis pravi: »Najlepša nemška drama je francoska, najlepša nemška opera je laška, najboljši nemški sir holandski, najboljše nemške toplice ruske, najboljše nemške žveplenke švedske, najboljši tobak turški, najboljši nemški stroji ameriški, najboljša salame poljske, najboljše nemško vino špansko, najboljša podobe francoske, najboljši nemški likerji angleški, najboljša nemška kubinja je češka, najboljši slaščičar je avstrijski.«

nemški rodoljubi so židovski.« Kaj je torej še nemško? Ali hočeš boljših dokazov o njih lakoti in nenasitljivosti?

Vendar v eni stvari so pa le pred nami, imajo namreč čut vzajemnosti, to je drže skupno kakor smola in dretna, ali kakor srake po narodni pesmi. Naj le kak Slovan kaj reče »in koj se oglasi jih sto — le ta nam županil ne bo«.

Pogosto sem že občudoval besede: Savel pokliče skupaj može in zbero se kakor en mož. Glej, sem si mislil, kako veljavo je imel tedaj še kralj! In dandanes? Vsakdo bi za se imel rad veljavo; podvreči se ne mara nikomur, drugim spodkopuje veljavo in zato je nobeden nič nima. V dobi, ko »misl svobodna« svoje orgije po svetu obhaja, je vsaka avtoriteta izginila. Ali je potem čudno, če se številkar bolj dopadejo Indijanci (katere bo kmalu zatrla ravno kultura?), kakor oblizana kultura, pri kateri pogosto še navidezne prijaznosti ne najdeš? Malce ponižnosti (pri Slovenceh je te še preveč, ali vsaj bojazljivosti), pa še marsikaj drugega treba, kar se ne da popolno povedati s številkami. — Oh, kam smo prisli? Pa tudi številkar je daleč zavozil od svojega namena, zato »mit vollem Dampf« nazaj!

Samo še eno stvar poprej omenjam.

nja. Bokserji so postali tedaj nekaka »državo ohranjujoča« stranka, njih program pa se je premenil v toliko, da se je njih »delovanje« omejilo samo na tučce.

Dne 3. maja letos pa je cesarica izdala ukaz, ki prepevuje vse tajne družbe v cesarstvu; izzete so le one, ki se urijo v »telesnih vajah in so nekake pripravljalne šole za vojaško službo«. Vsi domačini in tučci so bili prepričani, da velja ta izjema samo Bokserjem. Ti »telovadci« so torej sedaj državno priznani in šteje seka že blizu 11 milijonov članov. Cesarstvo hoče očistiti vseh tučcev in tujega vpliva, železnic, tovarn in sploh vsega, kar jemlje zaslužek starokopitnemu domačinu in »onečašča« kitajsko sveto zemljo. Cesarica jim je vedno bolj naklonjena in vojaštvo je dobilo strog ukor, ker je streljalo na sovražnike tučcev.

V zadnjem času se je sicer poročalo, da je cesarica sama zbežala pred Bokserji iz svoje rezidence ter pribegla k ruskemu poslaniku, a ta vest se sedaj ne potrjuje, pač pa je ravno poslednje dni podala več novih dokazov naklonjenosti do Bokserjev. Odstila je vse liberalne, po tujstvu več ali manj »okužene« državnike in popolnila njih mesta s samimi starokopitnimi Kitajci.

Stvar je torej taka, da bi se res izpolnila na vsi črti želja teh krogov in bi bili v kratkem pomorjeni ali pregnani vsi tučci s kitajske zemlje, ako bi ne posegle v to zadevo zunanje velesile, ki so pri tem količkaj interesovane. Svoje zastopnike imajo sedaj v Pekingu poleg naše monarhije: Nemčija, Anglija, Rusija, Francija, Italija, Japan in severo-ameriške zvezne države. Vse te države so že poslale v kitajske vode svoje vojne ladije in primerno število vojaštva, največ seveda Rusija in Anglija. Vojaštvo ima sedaj namen, varovati življenje in imetje evropskih in ameriških podanikov, pred vsem pa poslaništva in misijonske postaje, ki so v največji nevarnosti.

Toda ni samo varstvo evropskih interesov, ki je napotilo velesile do tega odločnega koraka marveč v prvi vrsti je skrb za nadmoč na Kitajskem. Angleži, Japonci in Rusi tekmujejo mej seboj za prvenstvo. Prva dva, posebno pa Angleži so v velikih skrbih, ker vedo, kake ugodnosti so v tem oziru na razpolago bližnjim Rusom. Angleži se zavedajo, da jim nadmoč na morju v tem slučaju ne bo mnogo koristila. Vsled tega z vidnim zadoščenjem poročajo njih listi, da imajo sedaj na kitajskih tleh 900 mož, torej več nego vse ostale velesile. Vest, da so Rusi odposlali na mesto 6000 vojakov, jih je neprijetno iznenadila, toda nadjajo se, da bodo kmalu lahko odpoklicali svojo armado iz Južne Afrike in v zvezi z Japonci premagali rusko nadmoč.

S temi nazori se pa dandanes ne strinja noben resen politik. Rusija je že zdavna spoznala svojo nalogo v Kitaju in je že za-

časno, posebno s pridobitvijo Port-Arturja, uredila vse potrebno za napominani slučaj. Sicer je res, da bi na morju ne zmogla lahko angleškega in japonskega brodovja, a tem večjo moč ima na suhem. Angleži se grozno motijo, ako že za ta slučaj računajo na dohod svojih čet iz Afrike. Tam je armada ravno sedaj najbolj potrebna, ker se pojavljajo na vseh koncih in krajih novi upori. Upanje kramarskih Angležev se toraj ne spolni še tako naglo.

Mej tem se pa na kitajskih tleh dalje posreduje. Največ opravila bodo imele bržkone velesile, ki bodo po izvedeni delitvi Kitaja odšle s praznimi rokami, in mej temi gotovo ne bo najzadnja naša monarhija.

Politični pregled.

V Ljubljani, 13. junija.

Zaključenje parlamenta — uspeh mladočeških poslancev. V zadnji številki oficijelnega mladočeškega lista se dokazuje, da se je z zaključanjem državnozbornskega zasedanja ustreglo naravnost želji Mladočehov. Zahtevali so namreč, da se seja zaključi na ta ali oni način, ker bi bili morda težko odbijali pritisk »delavne« večine, ako bi se bila nadaljevala seja morda do nedelje in bi bili mogoče levičarji s Poljaki vred iztaknili še kako drugo sredstvo proti obstrukciji. Poslanci Kramar, Herold, Placek in Brzorad so torej prevzeli nalogo, da izposlušajo pri vladi ako ne zaključanje zasedanja, pa vsaj petkove seje. »Podrobnosti te akcije sicer ne moremo objaviti, pišejo »Nar. Listy«, a dejstvo je, da se je ob 11. uri sošel ministerski svet še jedenkrat k posvetu posredovanjem mladočeških voditeljev, h kateremu pa niso bili povabljeni vodje »delavne« večine. Sklenilo se je zaključiti zasedanje in pripomoči naši zahtevi do veljave. — Da je temu res tako, potrjujejo tudi drugi parlamentarci. Mladočehi so toraj z uspehom lahko zadovoljni.

Izjava poljskega kluba. Minulo nedeljo popoldne je imel klub poljskih poslancev jako burno sejo, ki je trajala celih šest ur, akoravno se je samo nadaljevala razprava dolgotrajne seje prejšnje sobote. Debatu je otvoril poslanec Kozłowski, ki je izredno ostro prijemal klubovnega načelnika in njegovo najnovejšo politiko. Kajpada javnost ne bo izvedela vsega, kar se je govorilo v tej seji. Pravijo, da je konečno vendarle zmagal Jaworski ter prepričal klubove člane, da je pravilno postopal. Da o soglasnosti v tem klubu pri takih razpravah ni govora, se ume samo po sebi. Večina je konečno pritrdila sledeči resoluciji: Vedno zvest znanim avtonomiškim in parlamentarnim načelom in pomneč svojih dolžnosti napram državi in deželi, hoče si poljski klub i nadalje ohraniti prosto roko pri izbihi sredstev v dosego svojih namenov. Vendar je poljski klub pre-

Sedaj pa že enkrat k stvari sami, kako da taka stvar, ki se ji pravi lokomotiva (Ribničan bi rekel zmené) dirja po planjavi. Najkrajše rečeno: 1 do 45 m na sekundo ali 3-6 do 160 km na uro. Toda oglejmo si polagoma vse po vrsti.

Kadar stroj stoji, tedaj seveda nima nobene hitrosti; vsa hitrost je jednaka ničli (zamiži, pa jo boš videl). Vendar železnična uprava računi 0-55 m (ali 2 km na uro) hitrosti, kadar je treba »Dampf halten«, če treba pa »Verschieben«, 2-7 m (ali 10 km); to pa le zaradi lažjega računa ob koncu leta, ko se gre za to, koliko km se je prevozilo celo leto.

Gorske železnice vozijo naravno najbolj počasi, samo 1—2 m; pri njih velja tisto: »naprej ne vem (= morem), nazaj ne smem«. K najbolj drznim takim napravam spada ona na vrh Pilata v Švici (ob Štirikantonskem jezeru). Svojedobno je bila najbolj strma proga in še zdaj jo glede tega malokatera dosega. Največja strmina znaša 48%, t. j. na 100 m daljave se dvigne za 48 m. Vsa daljava znaša 4618 m (in za to pot rabi ravno toliko sekund, ker prevozi samo 1 m v sek.), razloček višine pa 1629 m, torej se povprek na 3 m daljave vzdigne za 1 m. Podlaga (Unterbau) je vsa trdno zidana in pokrita z granitnimi ploščami. Zgornji del

pričan, da bi bile brezvspešne razprave v poslanski zbornici, ako se primerno ne presnuje poslovni red. — S silo torej treba zatreti obstrukcijo onih poslancev, ki zahtevajo samo to, čemur se razun Stürgkha ne protivijo niti Nemci. Domača politika v parlamentu vselej ni na mestu. — Nekaj članov je koncem seje Jaworskemu izrazilo »hvaležno priznanje« za njegove trudapolne korake.

Mladočeška obstrukcija — kaznjivo dejanje! Mladočeški »Nar. Listy« poročajo, da so se podali mladočeški državni poslanci takoj po oni hrupni seji k arhivariju poslanske zbornice Kupka, ter izjavili, da bodo vso provzročeno škodo povrnili sami. Dunajska židinja pripominja k tem besedam: Ali se hočejo morda gospodje zavarovati pred očitanjem, da so izvršili javno nasilstvo s tem, da so provzročili škodo na tujem imetju? Kako je pač vse drugače sodil ta list o nemški obstrukciji. Ali tedaj ni bilo javno nasilstvo in zlobno poškodovanje tujega imetja, ko so nemški kričači premetavali ministerske stole, vihteli nože, metali tintnike proti predsedstvu ter razbili pulte na drobne kose? Res viteški in prav čifutski je, grajati na nasprotniku to, kar se je hvallilo in povelečevalo na prijatelju.

Koerberjev apel in »Fr. Stimmen«. Z apelom na poslansko zbornico v predzadnji seji je ministerski predsednik nepopisno razdražil živce nemškim radikalcem. Odgovarjajo mu mej drugimi tudi celovške »Frei Stimmen« pisci: »Narodu zvestih Nemcev ne bo razvel Koberberjev apel. Državi so donesli že dovolj ali — bolj rečeno — preveč žrtev, in jim niti na um ne pride, da bi trpeli stroške gnjilega miru, kakoršnega želi vlada. Groznja z absolutizmom nas ne oplaši. Vlada naj pokaže barvo. Kdor ni z nami, je proti nam. Za polovičarstvo pravi Nemci niso na prodaj. Nemški radikali in sploh levičarji so torej donesli državi že preveč žrtev in vendar z navedenimi stavki sami priznavajo, da merijo Koberberjeve besede tudi nanje. Vlada bi se vendar morala spomniti te neizmerne nemske požrtvovalnosti in naperiti svoj apel samo proti »predrznim« Slovanom. Ker so pa trezni politiki spoznali, da vlada res apeluje pred vsem na slovanke stranke in se vkljub temu oglašajo levičarska glasila, je to pač dokaz, kako izredne morajo biti zasluge Nemcev za državo in narodnostni mir, ker se branijo v trenutku, ko jih ni nihče napadel.

Angležem v Južni Afriki se po mnenju ruskih listov ne bo izpolnila njih vroča želja. »Nič ni sicer lažjega — pišejo »Novosti«, kot proglašanje aneksije kake dežele, a težavno je ta sklep izvesti. Pred vsem moramo pomisliti, da večine prebivalstva v Južni Afriki ne tvorijo Angleži marveč Holanci. Tekom vojske ti sicer niso resno pomagali Burom, a vedno so jim izražali svoje simpatije. Te dni se je izjavila zveza Afrikandov v Kapstadtu proti aneksiji obeh republik. Ta resolucija je važna za nadaljni razvoj dogodkov v Južni Afriki. Angleška vlada mora ali Burom dovoliti njih avtonomijo, ali pa jih oropati te pravice. V prvem slučaju bi se še bolj utrdila holandska večina, v drugem bi pa zavzela njih nezadovoljnost zelo nevarne meje. Z zmago toraj Angleži ne bodo zboljšali lastnega položaja.

Razmere na južno-afriškem bojišču se z osvojitvijo obeh burskih glavnih mest niso kdove kako zboljšale za junaka Roberta in njegovo armado. Mej tem ko se on z delom armade v Pretoriji raduje sijajnih uspehov, organizujejo se za njegovim hrbtom nove sovražne čete in zbirajo razkropljeni burski oddelki. To se je posebno jasno pokazalo v bitki pri Roodevalu 7. t. m., o kateri je pa Roberts še le sedaj poslal resnično poročilo. Najprej je mož trobil, da je 3000 Burov s šestimi topovi pretrgalo brzovjavno zvezo, torej delo, ki je konečno lahko izvede jeden sam vojak. Ko je uvidel, da mu tega nihče ne veruje, je sporočil, da so ti Buri razdrli železnico. Potem je nekaj časa molčal in še le sedaj je sporočil, da mu je usodni dan izgubil tudi celi četrti bataljon ondotnega polka. Vojaki so bili deloma ubiti in ranjeni, ostali ujeti. Te nezgode nista mogla prepričati niti Kelly-Kenny, niti Methuen. Poslednji je sicer takoj na-

brona, a o izidu te bitke mož trdovratno molči. Ko bi bil zmagoslavno izšel iz tega boja, bi gotovo ne bil odlašal s poročilom o sijajni zmagi. Burski oddelek je torej tu prav uspešno pretrgal zvezo mej Robertsom in njegovim zadnjim delom, in z jugom sploh. Živahno se gibljejo Buri tudi v vzhodnem delu Oranje in Transvala in tudi Buller se precej moti, ako trdi, da so sedaj odstranjene vse ovire za prehod čez severno natsko mejo. Prosta je bila dosedaj samo direktna zveza mej Bloemfonteinom in Pretorijo, sedaj je pa še ta pot v resni nevarnosti. Vrh vsega se vedno znova prikazuje močne čete kaplantskih vstašev, in torej ni čudno, da je demisijoniral kaplantski minister Schreiner, ki ne more biti kos ogromnim zahtevam angleške vlade.

Slovenska Matica.

121 odborova seja v srado dne 6. roznika 1900. leta.

Navzočni: Gg. Fr. Levec (predsednik); A. Bartel, P. Grasselli, A. Koblar, A. Kržič, dr. J. Lesar, L. Pintar, M. Pleteršnik, dr. L. Požar, A. Senekovič, dr. J. Starč, I. Šubič, A. Tavčar, I. Vavru, Fr. Wiesthaler in V. Zupančič (odborniki); E. Lah (zapisnikar). Skupaj 17.

Ko proglašajo predsednik sklepčnost in pozdravi navzočne, se preide na dnevni red in se sprejme ponujena knjižna zveza s »Srbsko književno zadrugo« v Belemgradu in z društvom »Sevčenko« v Levovu.

Društvo je prejelo od srbske omladine v St. Peterburgu, ki je priredila dne 7. sušca t. l. ondi častni večer Prešernu, lično Prešernovo diplom o, delo domačega umetnika slikarja Šmitka. Darovalcem se je izrekla pismena zahvala. Pred kratkim je pa društvu došel naročeni doprsni kip istega pesnika, delo kiparja Repiča na Dunaju. Diploma in kip se hranita v društveni pisarni.

Prošnji »Slovenske šolske Matice«, da bi Matica za slučaj njenega razhoda prevzela oskrbo njenega premoženja, se sklene ugoditi.

V zadevi »Zemljevida slovenskih pokrajin« treba novih poizvedeb in eventualno tudi še novega pooblastila od občnega zbora, ker utegne stati precej več, nego se je prvotno domnevalo.

Zapisnik o CXX. odborovi seji z dne 28. sušca — pregledala in potrdila sta ga odbornika ravnatelj dr. Požar in skriptor Pintar — se odobri brez ugovora. Današnji zapisnik bosta overovala: profesorja Kržič in V. Zupančič. Na ogled so tudi še zapisniki: gospodarskega odseka z dne 21. maja t. l., ter geografskega odseka z dne 18. aprila in 2. maja t. l.

Računi za XXXV. upravno dobo se po nekaterih kratkih pojasnilih zapisnikarjevih vzemo brez ugovora na znanje.

Nasveti gospodarskega odseka, tičoči se izvršitve sklepa lanskega izrednega občnega zbora o nameravani prodaji društvene hiše se odobre po daljšem razgovoru neizpremenjeni, in se o tej priliki reši tudi še neka interna hišna zadeva.

Sklene se, da bodi letos občni zbor v sredo dne 27. junija ob petih popoldne v mestni dvorani, in se predsedništvo pooblasti, da preskrbi vse za ta zbor potrebne priprave.

Na znanje se vzame poročilo o poverjeništvih. Nove poverjenike so dobili: Sv. Anton v Slovenskih goricah, Brežice in Ločnik. Samostojna poverjeništa so se osnovala v Podnartu: za Podnart, Olše in Podbrezje; v Polhovem gradu: za Polhov gradec in Črni vrh; na Razdrtem: za Razdrto in Hrenovice, v Dornbergu in Rajhenburgu.

Za lansko leto je plačalo 2865 letnikov, za letos 484. Od zadnje seje je pristopilo društvu 5 ustanovnikov in 23 letnikov in prirastlo 156 knjig, zvezkov in časopisov: 16 podarjenih in 140 zamenjanih.

Ko se reši še neka prošnja za prodajo založnih knjig po znižani ceni, in ko odgovorijo predsednik na neko nanjstavljen vprašanje glede izdavanja društvenih knjig, se zaključijo seja ob poldnevih zvečer.

Iz mestnega zbora ljubljanskega.

Ljubljana, 13. junija.

hišo pri zadnji dop. volitvi zopet izvoljeni obč. svetnik g. inženir Pavlin. V pismu pravi odstopivši odbornik, da je mej vzroki njegovega odstopa tudi ta, ker bi moral biti odgovoren za sklepe v tehničnih stvareh, in ta odgovornost bi bila prevelika... Značilna za pomanjkanje narodnonaprednih kandidatov je tudi izjava g. Pavlina, da je že pred volitvami odločno odklonil vsako kandidaturu, no, kandidovalo se ga je kljub tej izjavi. Na mesto g. Pavlina so izvolili obč. očetja v stavbinski odsek g. nadinženirja Komovca, ki je prevzel tudi odsekovno podnačelnštvo. Kdor gre pogledat novo »ljudsko« kopelj v Kolodvorske ulice, spoznal bode, da ima g. Pavlin popolnoma prav, da za tako ponesrečene drage stavbe ne more sprejeti odgovornosti. Poleg g. Pavlina ni bilo k seji tudi bolehnega g. Dejaka.

Obč. svetnik Žužek je na to nujno poročal, da si je družba za električne železnice zbrala za administracijsko poslopje in za prostor voz trikotno parcelo na severni strani Zaloške ceste in zahodne strani »Stare poti« v Vodmatu. Ker regulacija določa za širino Zaloške ceste 14. m. in za »Staro pot« 12. m, bi se cesta ob izbrani parceli lomila, zato naj se električni družbi priporoča, naj si izbere poleg ležečo parcelo, ali pa si izbere prostor kje drugje.

Poročilo o načrtu začasnega dogovora z delniško družbo za plinovo razsvetljava je izostalo z dnevnega reda, ker dr. Tavčarja ni bilo k seji.

O računskem zaključku in o bilanciji mestnega zaklada za l. 1899 je poročal obč. svetnik Svetek. Župan se je izgovarjal, da je — »tiskarna kriva«, da pride to poročilo na vrsto še-le meseca junija. Dohodkov je imel zaklad 1.020.517 K. 66 v. Stroškov 993.180 K 19 v. Čula se je v obč. svetu tožba, da se prepočasno izterjuje davščine, in obljuba, da bodo v tekočem letu zaostalih 66.000 kron gotovo iztirjali.

Te tožbe so postale nekatere občinski svetnikom skoro tako dolgočasne, da so največji misleci obč. sveta, Škrjanec, Turk, Kozak, Malli, Prosenc, zapustili obč. svet ter šli hladiti težke glave na hodnik. Za njimi so potegnili tudi drugi obč. svetniki. Obč. svet je postal nesklepčen. Zancek je šel iskat mestne očete, a ni dosti pomagalo. Župan je moral stopiti s predsedniškega svojega mesta in oddati predsedstvo dr. Bleiweisu ter je šel pozivat odbornike v dvorano. Dobil jih je pri pijaci.

Poročilo o računskem zaključku in bilanciji mestnega loterijskega posojila za l. 1899 je seve moralo priti tudi pozneje pred dež. zbor nego pred občinski svet. O tej točki smo že poročali v poročilu iz dežel. zbora.

o potovanjem mestnih uradnikov v Pariz na mestne stroške se je včeraj tudi pečal obč. svet na predlog župana Hribarja, ki bi rad poslal na svetovno razstavo načelnika stavbnega urada gosp. Duffeja, dalje g. Kocka in od elektrike g. Ciuha, pa mestnega fizika dr. Kopřivo. Vsak naj bi dobil iz mestne blagajne 600 kron. Župan je mnenja, da bi se vzela del potrebne denarja že na račun prihodnjega leta. Finančni odsek je predlagal, naj se da samo dr. Kopřivi prispevek 800 kron. Obč. svetnik Žužek je bil mnenja, da morajo imenovani gospodje kaj novega videti, zato naj se ne da gg. Duffeju, Ciuhi in Kopřivi po 600 kron, ampak po 800 kron. Obč. svetnik Šubic je bil za nespremenjen županov predlog, ker je potreba ogledati si posebno električni oddelek. Ker vlada ne skopari pri pošiljanju svojih uradnikov, naj tudi obč. svet ne, ker potrebni denar imamo.

Občinski svetnik Kozak je bil tudi za županov predlog, ker se po časopisih toliko bere o pariški razstavi. (Obč. svetnik Turk: »Še ti pojdi!«) Ob tej debati ni preostalo poročevalcu fin. odseka dr. Požaru drugega, nego da je izjavil, da nima nič proti temu, ako občinski svet tudi ves magistrat pošlje v Pariz. Pri glasovanju je bil vsprejet predlog fin. odseka, da se dá samo dr. Kopřivi 300 kron.

Ker ima pa župan Hribar povišano župansko plačo, dá od tega poviška vsako leto 600 gl. v kak namam, zato je včeraj iz

dopust in dal 600 kron od razpoložljivega dela svoje plače.

Mestni vrtnar Hejnic bi se tudi rad peljal v Pariz na mestne stroške. Slenilo se ga je v podporo priporočiti dež. komisiji za potovanje v Pariz, ker je, kakor pravi poročilo, »prvi vrtnar v celi deželi«.

Na poročilo obč. svetnika Trdine se sklene, nakupiti 100 izvodov Bonačevega »Voditelja po Ljubljani« ter ga razdeliti mej mestne šole in magistratne sluge.

Pri mestni posredovalnici za delo in službe se napravi telefon.

Mestni magistrat je poslal dopis o za-devi dovolitve dopolnilnega kredita za leta 1897. izvršeno popravo Štepansega mostu. Poprava je bila proračunjena na 810 gl., a treba je bilo dati še 600 gl. Sedaj je obč. svet zopet »naknadno« dovolil 830 K 24 h.

Vodstvo elektrarne je predložilo predlog, da se ob Slomšekovih in Prečnih ulicah pri elektrarni postavi železna ograja na kamniti podstavi, ob Tönniesovem posestvu pa zid. Zato bi bilo potrebno 3350 K. S tem se porabi čisti dobiček elektrarne, a treba bo še dobiti pokritja iz drugega fonda. Sprejeto.

Dela za parno kurjavo in pršno kopelj v novem šolskem poslopju dekliške osemrazrednice pri sv. Jakobu se oddajo tvrdki Brückner za 16.341 K 5 h.

Sklene se pri mestni policiji upeljati antropometrično merjenje in se odobri, da je v ta namen poslal župan detektiva Topliharja na Dunaj, ter se za uredbo antropometričnega urada po Bertillonovem sistemu pri mestni policiji dá 248 K.

Prostovoljno gasilno društvo ljubljansko je za dobo od 1. maja 1899. do 30. aprila 1900. predložilo računsko poročilo, o katerem smo že poročali po društvenem občnem zboru.

Proti prekupovanju živil ob tržnih dneh in pred tržnimi dnevi se je oglasila s prošnjo za premembo tržnega reda zadruga gostilničarjev, ki želi, da se prekupovanje pred tržnimi dnevi prepove, ob tržnih dneh pa do 11. ure. Magistrat je na to poslal obč. svetu dolgo pismo, v katerem očitano, da se prekupovanje vrši pred nosom mestnih organov, zanika in pravi, da prekupovanje ni tako silno, ker je bilo le 10 takih kazenskih slučajev. Obč. svetnik Bleiweis je bil mnenja, da tudi gospodinje lahko nakupujejo pred tržnimi dnevi. Obč. svetnik Tosti je prošnjo priporočal, a zaman. Prošnja je bila odklonjena in določeno le, da se smatra, ako je sobota ali sreda praznik, dan prej za tržni dan. Izrekla se je želja, da naj pusti magistrat trg a tudi ceste in mitnice strožje nadzorovati po stražnikih, katerih žene niso branjevke, a trdnega sklepa, ki bi koristil kmetu, ki prodaja, in onemu, ki potrebuje živila, se ni hotelo storiti.

Obč. svetnik Šubic je predlagal, naj gre deputacija obč. svetnikov z županom na Dunaj še osebno prosit olajšav pri vračanju potresnih posojil. Ta predlog je bil sprejet.

Na dnevni red ni prišla točka o novem mesarskem mostu, ker odsek še ni izvršil posvetovanja.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 13. junija.

Presvetli knezoškof dr. Anton B. Jeglič obhaja danes na birmovanji v Železnikih svoj god. — Stolni kapitelj mu je brzojavno čestital. — Presvetlemu vladiki: Na mnoga, mnoga leta!

Pogreb † dekana Ant. Mežnarca je bil danes zelo veličasten. Pokojnika je spremlilo na zadnji poti 68 duhovnih sobratov, uradniki glavarstva, sodišča, gimnazijski profesorji s šolsko mladino, občinski odbor, požarna bramba, mestna godba, razni drugi odličnjaki in neštevilno vernega ljudstva. — Pogreb je vodil mil. gospod stolni prošt dr. L. Klofutar, ki je tudi govoril v cerkvi pokojniku lep govor v slovo. Slovesno črno sveto mašo je opravil za rajnega brezniški sorojak kanonik g. T. Kajdič. — Svetila rajnemu večna luč!

Promocija. G. Jos. Kržišnik, duhovnik ljubljanske škofije, je bil danes od

vseučilišču promoviran za doktorja filozofije. Blagemu možu, ki je dozdej v duhovnem pastirstvu, slovstvu in javnem političkem in socialnem delovanju jasno pokazal, kako resno umeva duhovniške naloge našega časa, čestitamo z iskreno željo, naj novi doktor še dolgo rabi svoje moči v borbi za naše svete vzore.

Trnovska procesija vršila se bode jutri ob polu petih zjutraj. Blagoslovi se bodo letos markirali s strelji z ljubljanskega gradu in se občinstvo na to opozarja, da ne bode nepotrebne strahu. Isto tako se bode tudi s topovi streljalo dne 24. t. m. ko obhaja trnovska fara svoj patrocini.

Musica sacra. V četrtek 14. junija pontifikalna maša v stolni cerkvi ob 8. uri: instrumentalno mašo v C-dur zl. Ernst Bröer, graduale in sekvenco A. Foerster, offertorium V. A. Mozart; po procesiji »Tantum ergo« I. Groiss.

»Žurnalistični kravar«. Nedavno je v našem listu objavil župnik iz Istre, odličen rodoljub, ki je za Slovanstvo v Istri trpel več nego vsa gospoda okoli »Naroda«, članek, v katerem obsoja pisavo liberalnih listov glede razmer v Istri. To seveda »Narodu« ni všeč. In ker »Narodu« nima stvarnih razlogov proti njemu, zato obsuje našega dopis. z najgršimi psovkami. Naš članek je »neumena«, iz njega »se zrcali samo gospodska ošabnost in brezobraznost, impertinenca isterskega župnika«, kateremu »Narodu« nadevuje naslove »tista reva, ki se je pod Slovenčev članek podpisala, naj že prebiva v Istri ali v ljubljanskem semenišču«, »praznoglavi isterski župnik« in »žurnalistični kravar«. — Drugega ne najdemo v »Narodovem« odgovoru. To pa popolno zadostuje, da tudi isterski rodoljubi spoznajo, kako piše list, ki se tako rad imenuje glasilo slovenske inteligence v Ljubljani.

Občinske volitve na Bledu. Pri včerajšnjih obč. volitvah na Bledu so zmagali »Narodovci«, ker se, kolikor nam znano, naši somišljeniki niso vdeležili volitev. — S tem izidom sta dosegla svoj namen Schweigel in dr. Tavčar, ki sta v deželnem zboru določila blejski občini meje tako, da so sedaj morali zmagati slovenski liberalci in da bodo kmalu mogli zmagati — Nemei!

Imenovan je g. Ferd. Tscheh, poštni oficijal na Zidanem mostu, poštnim oskrbnikom istotam.

Dvojna mera štajarskega deželnega odbora. Štajarski deželni odbor je založil zanimivo knjigo »Škodljivci sadje in vinoreje« v nemškem jeziku ter poslal nemškimi mestom in trgov na Slov. Štajarskem v tolikem številu, da so bile nekatere občine v zadregi, komu naj knjigo dajo. Nek slovenski trg vprašal je tudi za knjigo, pa je dobil odgovor, da stane iztis 2 K. Knjiga se je založila tudi za slovenske groše in vender Slovenec mora knjigo plačati, Nemej jo pa zastonj dobi.

Daleč smo prišli! Iz Vipave se nam piše: sinoči okoli 11. ure so zlobneži odbili glavo kameniti podobi hrabrrega junaka pri cerkvi Matere Božje v Logu, ki se je v vojski s Francozi sam junaško ustavljal celemu oddelku sovragov, potem pa sam začet od več krogelj dal življenje za Avstrijo Glave ne morejo nikjer dobiti. Pes je sicer lajal in zbudil cerkvnika, le-ta je streljal na zlobneže, ki so pa ušli.

Cesar v Gorici. Goriški deputaciji, katera se je cesarju poklonila v ponedeljek, je cesar obljubil, da z veseljem pride v Gorico, kakor hitro mu čas dopusti. O delovanju goriškega dež. zbora se je cesar pohvalno izrazil.

Goriške novice. Na ulici je v Gorici porodila Ana Klede. — Pelagra divja po furlanski nižini. Glavni vzrok bolezni je slaba in pičla hrana. — V Zagradu bode v nedeljo občni zbor novega laškega političnega društva »Societa Popolare Friulana«. — Pripravljalnica za možko izobraževališče otvori c. kr. vlada v Podgori s prihodnjim šolskim letom. — Cesar je potrdil dr. Karola Venuttija goriškim županom. — Goriškim županstvom je deželni odbor poslal okrožnico glede otroškega varstva, za kar je treba, da politična in policijska oblastva pod-
nizajo sodnijo v izpolnjevanju teh dolžnosti

da se zlorabna dejanja v izvrševanju očetovske oblasti, slučajni prestrogega kaznovanja, potem slučajni zanemarjenja oskrbe in vzgoje otrok in sploh vse to, kar zapazijo v tem oziru in kar bi utegnili sodnijam v izvrševanju varstvenih in skrbstvenih poslov hasniti, nemudoma naznanijo sodnji. Podpirajo naj društva, ki skrbje za vzgojo in varstvo otrok.

Ljubljanske novice. Pro d a j a l n o K o l a r j e v o na Mestnem trgu šte. 9. je njen lastnik včeraj prostovoljno zaprl, ker je imel pri odvetniku važnega posla in se ni izvršila proti njemu še nobena eksekucija. Prodajalno je danes zopet odprl. Čujemo, da so sedaj vse njegove zadeve v redu. — Trč il a s t a včeraj prevozniki hlapec Ivan Gril in Filip Supančičev kočijaž Franc Radkovič na vogalu sv. Petra ceste pri Mayerjevi apoteki. Ivan Gril je valed sunka padel raz kozla, ne da bi se poškodoval, pač pa se je njegov konj poškodoval na nogi. Kočija Supančičeva je znatno razbita. — Š p e h p a m e s o je danes kradla tatca Marija Kotelj. Aretoval jo je civ. straž. M. Sitar. Imela je ravno ukradeno blago pri sebi. Blago je pokradla po prodajalnicah. — U b e g e l k a z n j e n e c Deutschmann je že prestal 8 let zapore in bi moral prestati še dve leti. Njegova kaznjska obleka se je dobila pri justični palači skrita za nekim tramom. Dobil je pomoč od zunaj. — Z g u b i l a je danes dopoldne Josipina Počivavnik srebrno zapestnico vredno 16 K. Natakarič Ivana Klančar je zgubila včeraj popoldne srebrno uro z verižico vredno 34 kron. Mesar J. Selan je zgubil srebrno uro z verižico.

Ruski kružok napravi jutri popoldne, kakor smo že javili, izlet na Vrhniko. Odhod ob 1. uri 55 min. pop., prihod zvečer ob osmih — ali pa pozneje z vozovi. — Vabljeni so vsi udje in prijatelji kružka, kateri ima prelep namen, kulturno izobraziti rojake.

Mariborsko porotno sodišče je 11. t. m. obravnavalo proti 27letni, neomozeni posestnikovi hčeri Mariji Danko iz Vukovskega dola. Obtožena je umorila svojega otroka in ga zakopala. Pred porotniki je trdila, da je otrok prišel mrtev na svet. Porotniki so potrdili vprašanje o detomoru in Marija Danko je bila obsojena na 4 leta težke ječe, poostrene vsak mesec z jednim postom. Njena mati je v preiskavi podala napačno izjavo ter bode sodišče tudi proti njej postopalo.

Novi mestni poveljnik v Trstu je postal polkovnik Adolf König 25. pešpolka.

Za učitelje. Na tukajšnjih c. kr. obrtnih strokovnih solah je razpisana služba učitelja za jezikovne in merkantilne predmete s prijemki X. činovnega razreda (1100 gold. temeljne plače, 200 gold. aktivitetne doklade, 2 trijenijama po 100 gold. in 3 trijenijami po 150 gold. Službena doba 30 let.) Zateva se izpit za jedno ali drugo skupino meščanskih sol s slovenskim in nemškim učnim jezikom. Prošnje je vložiti službenim potom najkasneje do zadnjega junija pri deželni vladi v Ljubljani, a nasloviti jih je na naučno ministerstvo.

Požar je nastal 12. t. m. po noči v knez Rosenbergovi tovarni harv v Št. Petru pri Celovcu. Gasilni društvu iz Št. Petra in Celovca sta po dveurnem gašenju pogasili ogenj. Streha je popolnoma pogorela in se je podstrešje udrlo. Tudi vodovodne naprave so poškodovane.

Ustrelil se je danes zjutraj tukajšnji tovarnar g. Adolf Tönnies. Našli so ga mrtvega v njegovi sobi. Po noči je prišel jako pozno domov. Dekla ga je dobila danes ob 1/2. uri zjutraj sedečega na postelji s povešeno glavo globoko zamišljenega. Voščila mu je »Dobro jutro!«, na kar je dobila še odgovor »Bog daj!« Ko je pozneje prišla z obleko nazaj, ga ni nič pogledala. Ker ga zjutraj dolgo časa ni bilo iz spalnice, šli so domači ob 1/2.11. uri pogledat v spalnico ter ga dobili mrtvega na postelji s prestreljeno glavo. Po mestu se je o samomoru zvedelo ob 1. uri. Ljudje pripovedujejo, da so videli g. Ad. Tönnies zadnje dni jako razburjenega, in sodijo, da se mu je zmešalo. Mej delavci je bil radi skromnosti in prijaznega obhajanja pramoli zelo priljubljen. Delavci

samomora ni znan. Pri mrtvecu niso našli nobenih zapiskov.

Streljanje proti toči pomaga. Iz Adlešič 7. junija. Od 25. maja sem preti pri nas skoraj vsak dan huda ura. V največjem strahu pa smo bili včeraj, v torek. Mislili smo, da bo obletnica lanske toče na binkoštni ponedeljek 22. maja. Okoli 4. ure se je nebo stemnilo. Nevihta je prihajala od hrvaške strani, od Karlovca sem, toraj od jugovzhoda, kar pri nas ni navadno, ko nas je do zdaj pohajala večinoma od severa, to je od Gorjancev sem. Nebo je bilo nenavadno temno, črno, in pod njim so se vlekli sivi oblaki in megle, kar nas je navdajalo z grozo. Ljudje so se nekateri strahu kar jokali, posebno še tisti, katerih otroci so bili na paši s živino. Ničesar drugega nismo pričakovali, kakor strašne toče, katera nas zadnja leta tako pogostokrat obiskuje. Ljudje so bili kar obupani, ko so videli, kaj se nam bliža. Toda hvala Bogu, naš strah se ni uresničil. Ko so začeli na naših strelnih postajah streljati, se je prav kmalo vse razgubilo. Posebno očitno se je to opazilo pri strelni postaji v Gorenjih. Ko je začela ta delovati, so se oblaki naenkrat razdelili in mesto toče dobili smo le nekoliko dežja. Vsi smo se prepričali posebno ta dan, kakor tudi že poprej nekaterikrat, da streljanje proti nevihti in toči v resnici pomaga. O tem danes pri nas nikdo več ne dvomi, ker nas skušnja uči. Letos smo si omislili v naši občini štiri strelne postaje, in sicer v Fučkovcih, Dolenjih, Gorenjih in na Prelažniku. Prve tri omislila si je občina, zadnja pa gospod baron Apfaltrern na svojem posestvu. Na prvi imamo Greinitzev aparat, na drugih treh pa Ungerjeve. Streljati so začeli na Prelažniku 5. maja in so imeli do včeraj ravno 400 strelav, v občinskih streliščih pa v istem času 647 strelav, skupaj torej 1047 strelav. Samo včeraj ustrelili so na Prelažniku 72krat, v Dolenjih pa 60krat. Postrelili so pa do včeraj že skoraj ves smodnik, dasi ga je imelo vsako strelišče po 25 klg. Ako nam bo hudo vreme še kaj časa tako pretilo, kakor zadnji mesec in prve dni tega meseca, porabili bomo prav veliko smodnika, s čimur bo naša že tako revna občina, katero je obiskala v zadnjih treh letih dvakrat huda toča in lani še suša, prav občutno obremenjena. Obračamo se toraj do naših gospodov državnih poslancev, da naj blagovolijo v državnem zboru povzdigniti svoj glas, da zniza država še bolj ceno smodnika, ki se rabi pri streljanju zoper nevihto in točo, da ne bodo imele uboge občine s smodnikom tako obilo troškov.

Iz Reke. Tudi pri nas morala se je slaviti obletnica kraljevega kronanja. Vedno večje in širše se pomažarevanje šol pomaga pa, da se je začelo tudi po naših cerkvah pri šolskih mašah širiti mažarsko pevanje. Da je pa mnogim več na mažarski kakor cerkveni ideji, svedoči sledeči slučaj. Po zgledu nekaterih mažarskih škofij zabranil je domači župnik pevanje mažarske narodne pesmi v cerkvi, a ne navadne cesarske pesmi, kar tudi verski mažarski listi odobrujejo. Se ve, da se pa ne vjemajo z njimi liberalni listi. Zavoljo tega nastala je vika v Izraelu na poštenega in izglednega in nepristranskega župnika. Žalostno in sramotno je pa, da sta se tudi dva tukajšnja mažarska veroučitelja zlozila z liberalnimi šovinisti in odredila proti župnikovi prepovedi, da pri njih mašah pevajo otroci navedeno pesem. Ta dva gospoda zdi se, da sta prej Mažara in se le po tem katol. duhovna. — Liberalne novine žugajo, da se bo zavoljo tega pritožil učiteljski zbor na ministra, a kateheta pa na primasa, kakor da bi bil ta njih ordinarij. — Pač vredno bi bilo, da se takim ljudem posveti tje, od koder so prišli. — Mažari pošiljajo sem svoje ljudi se vse drugim, kakor krščanskim namenom — in dajejo jim za to mastne službe, a domačim veroučiteljem dajejo male plače, pa še celo brez mirovine. Baš nepotrebni so gospodje z Mažarskega, ker se lahko dobijo tudi domači duhovni, ki bi jih mogli nadomestiti, ali se ve da — niso Mažari. — Te dni je zopet priplul nek angleški parobrod — za mažarske konje — ali mislijo vse to četirnogato blago spraviti iz Mažarske v Afriko? Kar neprestano je prevažajo.

kardinal dr. Gruscha, pomožni škof dr. Schneider, dvorni župnik škof dr. Mayer, vojaški škof dr. Belopotocky in jeden dan škof Rössler.

Vročina na Dunaju. Te dni so imeli na Dunaju 23 stopinj Reumurja v senci. To je pač toplota za najgorkejšo poletne dneve!

Plavajoče gledališče. Angleži so dobili »imenitno« idejo, katero so povzeli od Amerikanov. London bode v nekaterih tednih dobil plavajoče gledališče. To gledališče bode imelo 338 sedežev. Po predstavi se bode prostor za gledalce lahko spremenil v restavracijo. Posestnik tega plavajočega gledališča bode potoval po raznih pomorskih mestih ter jih osrečeval z različnimi igrami in operetami.

Kako človek dolgo živi? Zdravnik dr. Pearsons, ki je dosegel že starost 80 let v Chikagi, priporoča naslednji recept za dolgo življenje: Ne jej tort in sličnih sladkarij, da ne dobiš zobobola. Nobena stvar naj te ne prestraši in ne razburjaj se. Z vsakim trenutkom jeze zgubiš nekaj svojega življenja. Ne pij ne čaja, ne kave, ker preveč uplivajo na srce. Jej zelenjavo in sadje, ker s tem ohranjuješ mladost. Vzivanje sadja in zelenjave je boljše, nego vse medicinične kopeli. Kaj bo dr. Pearsons še - le povedal? ko doseže starost 100 let!

Društva.

(Vabilo na XXXVI. redni občni zbor »Slovenske Matice« v sredo dne 27. rožnika ob petih popol. v mestni dvorani. Vrsta razpravam: 1. Presednikov ogovor. 2. Letno poročilo tajnikovo o dobi od 16. velikega travna lani do 31. velikega travna letos. 3. Poročilo blagajnikovo o računskem sklepu za leto 1899. 4. Volitev treh računskih presojevalcev (§ 9a dr. pravil). 5. Poročilo blagajnikovo o proračunu za leto 1900. 6. Dopolnilna volitev društvenega odbora. Po § 12. društvenih pravil izstopijo letos iz odbora gg.: Bartel Anton, dr. Glaser Karol, dr. Janežič Ivan, † dr. Jarc Ant., Kržič Anton, Majciger Ivan, Pleteršnik Maks, dr. Sket Jakob, Vilhar Ivan in Zupančič Vilibald. Vrh tega bo po odborniku Simonu Gregorčiču, ki lani odborništva ni sprejel, izvoliti nadomestnika za dobo treh let. — V odboru pa še ostanejo gg.: dr. Detela Frančišek, dr. Dolenc Hinko, Grasselli Peter, dr. Gregorčič Anton, Hubad Frančišek, Koblar Anton, dr. Lampe Frančišek, dr. Lesar Jož., Levec Frančišek, dr. Murko Matija, Orožen Frančišek, Perušek Rajko, Pintar Luka, dr. Požar Lovro, Rutar Simon, Senekovič Andrej, dr. Sernek Jožef, dr. Starč Jož., Stegnar Feliks, Sušnik Ivan, Svetec Luka, Subic Ivan, Šuklje Frančišek, Tavčar Alojzij, dr. Tavčar Ivan, Vavru Ivan, Wiethaler Frančišek, Zupančič Anton in Žumer Andrej. — Vsaj 20 odbornikov mora praviloma bivati v Ljubljani; izstopivši smejo biti zopet voljeni. — Pri volitvi treh računskih presojevalcev in pri volitvi odbornikov se vstevajo tudi zakonito podpisani volilni listki nenavzočnih društvenikov. — 7. Odborovo poročilo o izvršitvi sklepa izrednega občnega zbora z dne 21. rožnika lani glede nameravane prodaje društvene hiše na Kongresnem trgu št. 7 (poročevalec ravnatelj Ivan Subic). 8. Posamezni nasveti in predlogi. — V Ljubljani, dne 8. rožnika 1900. — Predsednik: Fr. Levec. — Tajnik: E. Lah. — Blagajnik: Dr. Jožef Starč.

(Slavnostna akademija slovenskih bogoslovcev v Celovcu) bode v četrtek dne 21. junija l. 1900. točno ob 1/2 5. uri popoldne. Slavnost se vrši v spomin stoletnice rojstva knezoškofa A. M. Slomška Spored: 1. A. Nedvč: »Domovina.« Besede A. Praprotnikove, poje moški zbor. 2. V pozdrav. Govori č. g. Janko Maierhofer. 3. J. Runjanin: »Lepa naša domovina.« Vdarjajo tamburaši. 4. Slavnostni govor: »Ljudska šola po Slomškovih nazorih.« Govori g. France Cukala. 5. Dr. B. Ipavec: »Oblaku.« Besede A. Aškerceve, poje kvartet. 6. »Sopek slovenskih narodnih pesnij.« Vdarjajo tamburaši k goslim. 7. Iv. pl. Zajc: »Solni izhod.« Basede Rückertove, pojeta č. g. gospoda Iv. Arnus in V. Poljanec. 8. Fr. Kuhač: »Melodija bosanskega goslarja berača.« Adagio molto, igra g. Mergl, spremeljata bugarija in berde. 9. S. Gregorčič: »Blagovestnikom.« Deklamuje g. Iv. Hornböck. 10. Iv. pl. Zajc: »Večer na Savi.« Besede dr. Iv. Zaharjeve, poje moški zbor. 11. Sklepne besede. Govori č. g. J. Maierhofer. 12. »Ločitev.« Narodna pesen, poje kvartet. 13. »Koračnice.« Vdarjajo tamburaši. K obilni udeležbi vabi Odbor »Slovenske Akademije.«

(Podružnica sv. Cirila in Metoda za Beljak in okolico) priredi v nedeljo dne 24. rožnika (na Kres) t. l. ob 4. uri popoldne letni občni zbor v

menu pod streho. Vspored občnega zbora: 1. Pozdrav predsednikov. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Volitev zastopnikov k veliki skupščini družbe sv. Cirila in Metoda. 5. Volitev odbornikov za l. 1901. 6. Volitev dveh pregledovalcev računov. 7. Pobiranje doneskov in vpisovanje novih udov. 8. Poučni govor. 9. Slučajni govori. Temu sledi: Prosta zabava (petje, deklamacije, smešna licitacija v korist družbe). Na mnogoštevilno udeležitev občnega zbora vabi uljudno vse ude in vse rojake

odbor.

Vspored procesije sv. Rešnjega Telesa dan v stolnici.

Ob 8. uri slovesna pontifikalna sv. maša — Okolu 1/9. ure se prične procesija, ki se pomika po Glavnem trgu, skozi Špitalske ulice pred frančiškansko cerkev (1. blagoslov), skozi Wolfve in Gospodske ulice pred križevniško cerkev (2. blagoslov), skozi Križevniške ulice, po Bregu, čez sv. Jakoba most pred šentjakobsko cerkev (3. blagoslov), po Glavnem trgu, pred mestno hišo (4. blagoslov).

Red pri procesiji:

1. Farne procesije z banderi: a) trnovska; b) frančiškanska; c) šentjakobska.
2. Dijaki: a) nemška deška šola; b) I. mestna ljudska šola; c) strokovna šola; d) pripravnica; e) realka; f) gimnazija (nižja, višja).
3. Društva: a) slovenska krščansko-socialna zveza z zastavo; b) katoliško društvo rokodelskih pomočnikov z zastavo; c) bandero tesarjev; d) pekovsko bandero.
4. Stolna župnija s svojim banderom. Za njim: Kupčijska učilnica.
5. Tretjeredniki z banderom.
6. Bandero »Naše ljube Gospé«. Za njim: Ženski udje bratovščine sv. R. Telesa s prižganimi svečami.
7. Bandero s sliko sv. R. Telesa. Za njim: moški častivci sv. R. Telesa.
8. Katoliška družba z zastavo: a) dečki z neprižganimi svečami; b) deklice z neprižganimi svečami.
9. C. in kr. vojaštva prvi oddelek.
10. Vojaška godba.
11. Mestni magistrat.
12. Deželni odbor.
13. Oo. frančiškani s križem.
14. Gg. bogoslovci.
15. Duhovščina s sv. R. Telesom.
16. P. n. gg. uradniki c. kr. dež. vlade in drugi dostojanstveniki.
17. C. in kr. vojaštva drugi oddelek.

Opomba: Udje bratovščine sv. Rešnjega Telesa naj prižgo sveče zunaj cerkve. Prične se procesija pomikati takoj po vsakokratnem danem blagoslovu. Prišedši nazaj v stolnico se postavijo moški s svečami ob klopih na vsako stran, da delajo spalir; otroci gredó k oltarju svetega R. Telesa, ženske k oltarju sv. Dizma.

Darovi.

Za Jeranovo dijaško mizo: G. Kržišnik, kaplan v Črnem vrhu 2 K 90 h. — Prijatelj iz Bohinja »ad avertendam perniciem imminentem« 20 K.

Telefonska in brzovjavna poročila.

Dunaj, 13. junija. Danes dopoldne so se ministri skupno posvetovali. »Fremdenblatt« piše z ozirom na sporočila nemško-liberalnih in poljskih časnikov, da je vlada v dogovoru s Čehi zaključila zasedanje državnega zbora, da se vlada ni dogovarjala glede tega z nobeno stranko ter da je ministerski svet samo enkrat sklepal o tej stvari.

Praga, 13. junija. Mladočeški klub bode izdal manifest na češki narod. Manifest bode kritikoval zadnji govor ministerskega predsednika in jezikovne predloge.

Budimpešta, 13. junija. Poslanska zbornica v kratkem prekine zasedanje. **Budimpešta, 13. junija.** Poslanec Kossuth je stavil danes interpelacijo, ali je vladi znano, da se tudi avstrijsko vojaštvo porablja proti Kitajcem in ali ni nobene nevarnosti, da bi si Rusija, ki ima blizo največ vojakov na razpolago, pridobila kakih novih pravic na Kitajskem.

Dunaj, 13. junija. (C. B.) »Pol. Corr.« javlja, da se vest o begu ki-

Pariz, 13. junija. Francoski generali demisijonirajo. Podpredsednik vrhovnega vojnega sveta general Jamont je podal ostavko radi spora z vojnim ministrom Andreom. Naslednik mu bode baje vojni guverner v Parizu general Brugère. Tudi šef generalnega štaba general Dellanne je dal ostavko. Razlog ni znan. Demisiji bodete skoro gotovo predmet interpelaciji v zbornici.

Rim, 13. junija. Vladni listi pišejo, da bo sedanje ministerstvo vladalo tudi brez parlamenta, ako bi manjšina nasilno postopala v zbornici, ker ve, da ima veliko večino poslancev na svoji strani in ne gre, da bi peščica poslancev strahovala celo zbornico.

Washington, 13. junija. (C. B.) Admiral Kempf brzovjavlja: Položaj v Kitaju je izredno resen. Pomoč iz Manile je nujno potrebna.

London, 13. junija. Iz Shanghaja poročajo, da se mej Rusijo in Tšungli-Yamenom vrše tajna pogajanja, ki merijo na to, da prevzame Rusija varstvo Kitaja pred vsemi velesilami. Cesarica je zadovoljna z ruskim posredovanjem in se poda eventuv. pod rusko varstvo.

Kapstadt, 13. junija. Reuterjev urad javlja: Lord Roberts poroča, da je 150 angleških častnikov in 3500 ujetnikov so Buri odvedli na druge kraje.

London, 13. junija. General Buller poroča, da se je Hildyard z največjim naporom polastil zadnjega prelaza pred ravnino pri Charlestownu. Sovražnik je še izredno močan. Buller se nadja, da je izgubil manj nego 100 mož.

Zaročenca.

(I promessi sposi.)

Milanska povest iz sedemnajstega veka. — Laški spisal Alessandro Manzoni, prevel I. B.—C.

(Dalje.)

Renzo so šle besede takó od srca, da je uže pri prvih besedah velik del zbranih opustil svoje pogovore in se ozrl na-nj. Kmalu ga vsi poslušajo. Vsi mu glasno ploskajo: »Dobro, res je, prav ima, prerisnično je!« Tako so mu odgovarjali poslušalci. Bilo je tudi par grajalcev. »Ah kaj še! Hribovcem prav dajati! Vsi so uže advokati!« pravi jeden in odide. Drugi mrmra: »Vsak slepar zdaj uže svojo trdi, in v tem, ko bomo zahtevali pečenke, pa še kruha ne bode po ceni, radi česar smo se prav za prav vzdignili!« Toda Renzo je čul in videl le poklone: ta ga je prijel za jedno roko, oni za drugo. »Jutri se zopet vidimo. — Kje? — Na stolnem trgu. — Dobro. — Dobro. — Nekaj bomo naredili! — Nekaj bomo naredili!«

»Kdo izmed vas, prijatelji, bi mi hotel pokazati kako krčmo? Rad bi kaj prigiznil in šel lepo po siromaški spat«, pravi Renzo.

»Jaz vam postrežem, dobri mladenič«, pravi nekdo, ki je pazno poslušal ves govor, a dotlej še ni znil besedice. »Poznam krčmo, ki vam bo všeč. Priporočim vas gospodarju, ki je moj prijatelj in poštenjak.«

»Tukaj blizo?« vpraša Renzo. »Ne daleč«, odgovori oni.

Gruča se razprši. Neznanci stiskajo našemu junaku roke; ta pa odhaja z neznanecem, kateremu se zahvaljuje za prijaznost.

»Čemu?« veli oni. »Roka roko umije, obe umijeti pa obraz. Ali ni naša dolžnost, da postrežemo svojemu bližnjiku?« Mej potjo vpraša ga mej pogovorom to in ono. »Ne brigajo me vaše zadeve; a zdite se mi zelo utrujeni; odkod pridete?«

»Iz Lecca«, odgovori Renzo.

»Iz Lecca pridete? Iz Lecca ste?«

»Iz Lecca... to je iz okrožja.«

»Ubogi mladenič! Kakor sem posnel iz vašega govorjenja, so vam jih morali narediti, lepih...«

»Ej! dragi mož! Moral sem govoriti precej previdno, da nisem izblebetal svojih zadev pred celim svetom. Toda... dovolj, vse pride na dan, in tedaj... Tu vidim ka-

„Ne, ne, idite z mano, kamor sem dejal, saj ni več daleč!“ pravi spremljevalec. „Tukaj ne boste zadovoljni.“

„Ah!“ odgovori mladenič. „Saj nisem mestno razvajen gospodek. Grižljaj in blazina, to je dovolj. Rad bi le hitro oboje dobil. Srečno!“ Nato vstopi čez prag, nad katerim je kot kazalec visela polna luna. „Dobro, peljem vas sèm, ker vam tako ugaja“, reče neznanec in stopi za njim.

„Nikar se zdaj več ne trudite“, odgovori Renzo. „Toda“, dostavi „če vstopite z mano, da izpijeva skupaj kozarec vina, mi bo to jako povšeči.“

„Vaše povabilo sprejemam“, odgovori oni in gre, ker je bil bolj vaje, pred Renzom čez majhno dvorišče — proti kuhinjskim vratom, pritisne na kljuko, odpre in vstopi s tovarišem. Dve svetilki ste viseli na dveh drogih, pritrjenih na stropno tramovje, in sta na pol razsvetljevali sobo. Precej ljudi je sedelo ne preveč mirno na dveh klopih ob obeh straneh ozke in dolge mize, ki je zavzemala velik del izbe. Po mizi so se v presledkih vrstili prti in krožniki. Dalje tam so igrali na karte in metalni kocke. Povsod je bilo dovolj steklenic in kozarcev, tudi srebrnikov, španjolskega in drugega denarja, je ležalo po mizi, denarja, ki bi morda rekel, če bi znal govoriti: „Zjutraj smo bili še v miznici nekega peka, ali v žepu nekega gledalca, ki je preveč opazoval hrup in vrišč, potem pa popolnoma pozabil na svoj žep.“ — Šunder je bil velik. Mlad deček je tekal sem ter tja naglo in urno, da je mogel postreči vsem gostom. Krčmar je sedel na nizki klopi pri peči in je bil navidezno ves zamišljen v podobe, katere je s palico risal v pepel. V resnici pa je pazno vse motril, kar se je godilo okrog njega. Ko zaškripljejo vrata, vstane in gre došleccema naproti. Ko vidi prvega, misli si: „Proklet! Zmerom tedaj si mi za petami, kadar te prav nič ne potrebujem!“ Nato pogleda v naglici drugega in si zopet misli: „Ne poznam te. Če pa prideš s tem lovcom, si gotovo pes ali zajec. Ko odpreš usta, spoznam te.“ — Pri tem premišljevanji pa ostane krčmarjev obraz miren, kakor bi se nič ne primerilo; bil je to poln, svetel obraz z rudečkasto, gosto brado in svetlimi ter srepimi očmi. (Dalje prih.)

Umrlí so:

10. junija. Ivan Šlihar, črevljar, 27 let, Hrenove ulice 17, pljučna in črevesna jetika.
11. junija. Jožefa Gorišek, sprevodnikova vdova, 58 let, Dunajska cesta 19, vsled raka.
V otroški bolnišnici:
11. junija. Ivana Fajgel, delavčeva hči, 2 leti, scrophulose in dušljiv kašelj.

Cena žitu na dunajski borzi
dné 12. junija 1900.

Za 100 kilogramov.

Pšenica za junij . . .	gl.	7.70	do gl.	7.72
» » jesen . . .	»	8.07	» »	8.08
Rž za junij . . .	»	7.10	» »	7.15
» » jesen . . .	»	7.23	» »	7.24
Turšica za junij . . .	»	5.80	» »	5.82
» » jul.-avgust . . .	»	5.87	» »	5.88
» » sept.-okt. . .	»	5.98	» »	6.—
Oves za junij . . .	»	5.37	» »	5.40
» » jesen . . .	»	5.48	» »	5.50

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m, srednji zračni tlak 736.0 mm.

Dn	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah v mm.
12	9. zveč.	737.7	18.2	sl. szah.	jasno	
13	7. zjutr.	738.0	13.6	sl. svzh.	jasno	0.0
	2. popol.	736.7	26.6	sr. jzah.	del. jasno	

Srednja večerajšnja temperatura 18.8° normale: 17.4°.

Barve, s katerimi more vsakdo barvati razno našega nepozabnega soproga, očeta, tasta in deda, gospoda

Lovrenca Tura

ter za častno spremstvo k večnemu počitku in darovane krasne vence, izrekamo tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem najlepšo zahvalo. Posebno se zahvaljujemo gg. pevcom za glnjivo petje, prečastiti duhovščini in sl. gasilnemu društvu v Litiji. V Litiji, 13. junija 1900.

Zahvalioči ostali.

KÔPEL
Preizkušeno zdravilišče za bolezní v ledcu, najetih in ledvicah, z srčakoma bolezní (diabets), žolčne kamene, katarhe goštanu in na kralju ilo.

Prospektise dobe pri ravnatelju
Žožne železnice postaja Polčane (Páltschek)

KRASNO PREBIVALIŠČE ZA PO LETI.

259 b) 10-6

Za šolska darila
priporoča

„Katoliška Bukvarna“ v Ljubljani naslednje povesti za mladino:

„Ljubite svoje sovražnike“ — s podobami.
„Marijina otroka“ — s podobami.
„Maron, krščanski deček z Libanona“ — s podobami.

Cena broširanemu eksemplaru 40 h. kartonirano 60 h. — Dobé se tudi v finejših vezih po raznih cenah.

Kôpel in Kneippova zdravilnica Kamnik na Kranjskem.

Prav blizo železniške postaje ter poštne in brzojavne urada v Kamniku, ob vznožju 2660 m visokih kamniških planin, s krasnimi sprehajališči po ravnem in po gozdih. Na razpolago je elegantna zdravilnica z velikimi verandami, basin za plavanje, pokrito hodišče, igrišče, lov. Razna stanovanja v zdravilnici po prav zmerani ceni. Jako vestna zdravniška pomoč se vrši pod vodstvom znanega dunajskega zdravnika dr. Wackenreiterja, ki že več let tu deluje in je v zvezi z restavratérjem g. Friedlom prevzel kamniško zdravilišče v lastno upravo. Skupna cena za zdravljenje, stanovanje in hrano na dan nekako 3 glid. Natančnejša pojasnila daje brezplačno

402 6-6 **oskrbníštvo.**

Hiša v Ljubljani,
v najboljšem stanu, je pod ugodnimi pogoji na prodaj.

Kie. pové upravništvo »Slovenca«. 512 3-8

Največjo izbero elegantnih priporoča po najnižjih cenah

SOLNČNIKOV

L. Mikusch,
Mestni trg št. 15 v Ljubljani.

Franc Zupan, vlasuljar
v Ljubljani, Valvazorjev trg št. 4.

priporočam se prečastiti duhovščini in sl. občinstvu za izdelovanje vsakovrstnih moških in ženskih vlasulj do najfinejšega izdelka. — Nadalje vsa umetna pletenja in kite iz lepih las.

Postrežba natančna. 49 48-43

Zdravilišče Toplice na Kranjskem,
postaja dolenske železnice Straža.

Akrato-vrelec z vodo od 33 do 38° C. vročo. Se pije in koplje. Voda je izredno zdravilna zoper protin, revmatizem, ishijas, nevralgijo, kožne in ženske bolezni. Veliki bazini za kpanje, posamne banje in barne kopeli. Lepo uravnane sobe za tuje, društvene dvorane in sobane za igre.

Zdravo obnebje. Gozdi v okolici. — Dobre restavracije z nizkimi cenami. — Kopališka doba od 1. maja do 1. oktobra.

Vsa pojasnila daje brezplačno

409 5-3 **topliško oskrbníštvo.**

ANT. PRESKER
krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 6

se priporoča preč. duhovščini v izdelovanje vsakovrstne duhovniške obleke iz trpežnega in solidnega blaga po nizkih cenah. Opozarja na veliko svojo zalogo izgotovljene obleke posebno na haveloke v največji izbiri po najnižjih cenah.

170 31

100 do 300 glid.

na mesec lahko pošteno zasluži sieherni ter povsod brez zgrube, ako hoče prodajati postavne dopuščne srečke in državna pisma.

Ponudbe us Ludovika Oesterreicher, Budapest VIII, Deutsegasse 8. 43) 10-6

Vožnje karte in tovorni listi v AMERIKO.
Kraljevi belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antverpna
naravnost v

Novi Jork in Filadelfijo.
Koncesijonovana od visoke c. kr. avstrijske vlade

10 Pojasnila daje:

Red Star Linie
Dunaj, IV., Wiedenergürtel 20.
ali pa 17 25-21

ANTON REBEK v Ljubljani, Kolodvorske ulice 34.

Na prodaj so 3 križevi poti
po 95 cm. visoki, po glid. 65.—
pri 501 12-3

FR. TOMAN-u,
podobarju in pozlatarju v Ljubljani, Valvazorjev trg št. 1.

Takoj se prodá urarski obrt
na jako ugodnem kraju v Prešernovih ulicah št. 4, Ljubljana.

Ob enem se istotam prodajajo ure in zlatina po jako nizki ceni. 507 3-2

Št. 11.909. **Razglas.**

Radi oddaje naprave glavnega betonskega kanala na Zaloški cesti in v Gradišči, kakor tudi radi naprave novega kanala, obstoječega iz kameninskih cevij, v Špitalskih ulicah, vršila se boče pri mestnem magistratu ljubljanskem

dné 25. junija 1900 ob 10. uri dopoldne

javna pismena ponudbena razprava

in sicer v pisarni stavbenega urada, kjer so tudi vsi dotični načrti, proračuni, pogoji in drugi pripomočki ob navadnih uradnih urah vsakemu na vpogled razgrnjeni.

Ponudniki stavijo naj na podlagi navedenih pripomočkov v zapečatenih zavitkih svoje ponudbe, v katerih so navesti poleg jednotnih cen tudi skupni troški dotičnih zgradeb. Za vsak kanal stavi se posebno ponudbo in isto opremiti s 5% nim na podlagi proračunjenega skupnega troška določenim vadjem.

Izrečno se dostavlja, da se na ponudbe, katere ne bodo povsem razpisu odgovarjale, ali katere bodo pogoju stavljene, ali celo naknadno vložene, ne boče oziralo.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
dné 9. junija 1900.

Odlikovan s c. kr. državno medaljo za ure. 23

Prva moravska tovarna za ure

Fr. Moravus, Brno, Veliki trg 8,
izdeluje in razpošilja 367 25-16

ure za cerkve, graščine, šole, mestne hiše

dovršeno izdelane, proti dolgemu jamstvu. — Ceniki brezplačno.

Franc Stupica, Ljubljana, Marije Terezije
cesta št. 1, zraven Figovca,

trgovina z železom, moko in specerijskim blagom,

priporoča po zelo nizkih cenah:

portland- in roman cement, bičeje za obivanje stropov, strešni klej, železniške šine, traverze, razno železo, jeklo in kositar (plehovino), štedilnike, kotle, različno poljedelsko orodje, trombe (pumpe), nagrobne križe, kovanja za okna in vrata, lepo kuhinjsko opravilo ter različne tehtnice in uteže, dalje dobro in sveže specerijsko blago, silvoko, špirit in fino jedlino in drugo v to stroko spadajoče blago.

491 8-3

Prodá se mlin z žago

v prav dobrem stanu in osem oralov travnika v lepem kraju ob državni cesti, eno uro od železnične postaje.

Več pové notar **Rahné** na Brdu, pošta Lukovica. 518 3-2

ADOLF HAUPTMANN
v Ljubljani,
prva kranjska tovarna oljnatih barv, firneža laka in kleja

priporoča

pleskarjem, stavbenim in pohištvenim mizarjem, loščarjem, slikarjem napisov in sobnim slikarjem, hišnim posestnikom, zasebnikom itd. Akvarelne barve, vlažne in suhe. Anilin-barve. Bronzo, prašnato, in tekočo bronz-tinkturo. Brunolin, za nasičenje in barvanje v naravni lesni barvi izdelanega pohištva. Carbolineum, le najboljše kakovosti. Čopiče za zidarje, po poljubni ceni. Čopiče za pleskarje, loščarje, cerkvene, napisne, sobne in slikarje-umetnike ter mizarje. Črnilo, pisalno in odtiskalno. Düsseldorfске oljnate barve za umetnike v pušicah. Emajlne barve. Fasadne barve, apnenate, tudi hišne probojne barve iz savinjske doline, neprekosljive glede trpežnosti. Firneže in olja za slikarje-umetnike. Kemične barve. Klej, steklarski ali za okna. Kreda, gorsko, bolonjsko, temeljno, svetlikasto in kreda za pisavo. Lake za VOZOVE kočlje, pristne angleške (Wm. Harlandt & sin, London), vzlic podražanju po prejšnji nizki ceni. Lake, uporabne za vsakovrstne domače in obrtne namene. Laneno olje, le kranjsko. Lanenooljnati firnež, prirejen le iz kranjskega lanenega olja. Leštilo ali lazurne barve. Leštilni odtiskalni papir. Masčobno svetlo voščilo „Fernelendt“, najboljše svetovno voščilo za čevlje. Mavec, alabasterski in stukatur. (za modele in stavbe). Oljnate barve v vseh bojah, tudi v 1/2, 1, 2 in 5 kg. imajočih patentovanih pušicah za razpečevalce. Orehovo luženje, s katerim se luži les po mrzlem načinu. Paleta, lesene in porcelanaste. Slikarsko platno. Sušilni prašek (slocativ), najboljše sušilo oljnatih barv. Šmirgljevi prašek za kamnoseke. Vzorce (patrone) za slikarje. Zemeljske barve. Posebnosti za namazanje tál v sobah, dvoranah itd.: Jantarjeva tálna glazura, hipna tálna glazura, štedilno tálno voščilo, sijajno tálno voščilo, sijajni tálni vosk, ošetni vosk.

Prodaja na debelo in drobno.
— Ceniki zastonj. — 320 12

Slavni trg 9 **Jos. Kolar,** Slavni trg 9

največja zaloga najfinejših

Waffenrad'- in, Graziosa' koles,
šivalnih strojev ter nožarskih
izdelkov.

Priporoča tudi svojo imenitno in največjo mehanično, na električno silo
vpeljano

delavnico

za izdelovanje, popravljanje, poniklanje, lakiranje in pre-
novljenje koles.

Najuljudneje se priporoča velespoštovanjem

Jos. Kolar.

528 3-1

Kurja očesa,

trdo kožo, žulje itd. odpravi urno, brez bolečin in gotovo iz-
vrstni in v vseh nedosegljivi Trnkóczy-jev obliž, ki je dobiti v „Fran-
čičkovi lekarni“ na Dunaji, V. 2, Schönbrunnerstrasse 107. Cena
60 kr., po pošti 65 kr., franko ter rekomandirano 80 kr. — po povzetju ali
če se denar (tudi v znakah) naprej pošlje. Obliž za poskušajo 35, po pošti
40 kr. — **Učinek zjamčen!** — Razpošilja se točno.
V Ljubljani je dobiti v lekarni Ubald pl. Trnkóczy-ja na
Glavnem trgu št. 4. 109 20-20

Št. 121 Pr.

Razpis službe.

510 2-2

Pri mestnem magistratu ljubljanskem je vsled sklepa redne tajne seje občinskega sveta z dne
1. junija t. l. popolniti službo

mestnega blagajnika

s prejemki III. činovnega razreda, to je z letno plačo 2800 kron, z dejalnostno doklado letnih 500 in s pravico
do dveh v pokojnino vstevnih pelletnic po 200 kron.

Od prosilcev, kateri imajo za slučaj imenovanja položiti kavečjo v višini stalne plače, se zahteva doka-
zilo o vspešno dovršeni nižji gimnaziji ali pa nižji realki in pa o vspešno opravljenem izpitu iz državnega
računarstva.

Prednost se pa pri vsprejemu daje prosilec, ki so dovršili višjo gimnazijo ali višjo realko z zre-
lostnim izpitom, ali pa kako javno trirazredno višjo trgovsko šolo z dobrim vspehom.

S potrebnimi dokazili opremljene prošnje za zgoraj omenjeno službo je vlagati pri predsedstvu mest-
nega magistrata

do dne 1. julija t. l.

Zakasnele prošnje se ne bodo vpoštevale.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 5. junija 1900.

Zavod za slikanje na steklu
Ed. Stuhl Gradec, Ungergasse 3
izdeluje slikana okna za cerkve in hiše
v raznih slogih.

Gosp. **Edvard Stuhl**, umetnik za slikanje na steklu, je izdelal
za tukajšnje farno cerkev sv. Križa v Poličanah dvoje okenj, po 4,5 m
visoka in 1,5 m široka, jako umetniško in v največjo zadovoljnost. V
oknih so slike: krvava in nekrvava daritev. Cena obema oknom 360 gld.
Pridite in gijete! Jako sem zadovoljen in priporočam mojstra zlasti onim
gospodom, ki bi radi kaj lepega dobili, pa nimajo veliko denarjev na razpolago.

Zupni urad Poličane ob južni železnici, dne 29. marca 1899.

Jan Lenart, duh. svetnik, zupnik.

Gosp. **Edvard Stuhl**, izdelovatelj slikanih okenj v Gradcu, je za
našo novo farno cerkev sv. Vida izdelal dvanajst okenj in sicer dvoje okenj
s slikami sv. Modesta in sv. Krescencije, druge z raznimi drugimi slikari-
jami ozaljšane. Vse je izvršil jako umetniško in v popolno zadovoljnost.
Ker tudi cene niso previsoke, zato umetnika tople priporočim vsem cer-
kvenim predstojništvom, ki si mislijo napraviti taka okna.

Farni urad Lučine na Kranjskem, dne 19. oktobra 1899.

Anton Dollnar, zupnik.

Tačih priznanj imam prečistiti duhovščini na razpolago še dokaj.
Vijudno se priporočam
471 20-4

Ed. Stuhl.

Dunajska filialka
Hranilne vloge na knjižice s 4°/_o.

Menjalnica, borzno posredovanje, posojila na vred-
nostne papirje, menični eskompt, vinkuliranje in
984 72 razvinkuliranje obligacij.

Živnostenská banka

na Dunaju, I. Herrengasse 12.

Glavnice v akcijah 20.000.000 K.

Reservni zaklad nad 7.500.000 K.

Centrala v Pragi.

Podružnice v Brnu, Plznu, Budejevicah, Pardubicah,
Taboru, Benešavi, Iglavi, Moravski Ostravi.

Dunajska borza.

Dne 13. junija.		Dne 12. junija.		Dne 11. junija.	
Skupni državni dolg v nočih	97-85	20 mark	23-71	Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	106-50
Skupni državni dolg v srebru	97-45	20 frankov (napoleonidor)	19-31	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4 ^o	94-20
Avstrijska zlata renta 4 ^o / _o	116-20	Italijanski bankovci	90-50	Priporočne obveznice državne železnice	408-—
Avstrijska krona renta 4 ^o / _o , 200 kron	97-25	C. kr. cekini	11-33	južne železnice 3 ^o	320-—
Ogerska zlata renta 4 ^o / _o	118-—			južne železnice 5 ^o	118-75
Ogerska krona renta 4 ^o / _o , 200	91-25			dolenjskih železnic 4 ^o	99-50
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1747-—	3-2 ^o / _o državne srečke l. 1854, 250 gld.	168-70	Kreditne srečke, 100 gld.	396-—
Kreditne delnice, 160 gld.	710-50	5 ^o / _o državne srečke l. 1860, 190 gld.	158-75	4 ^o srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	335-—
London vista	242-25	Državne srečke l. 1864, 100 gld.	199-—	Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	41-25
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj	118-50	4 ^o / _o zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	95-40	Ogerskega	20-—
		Tisne srečke 4 ^o / _o , 190 gld.	138-50	Judimpešt. bazilika-srečke, 5 gld.	12-—
		Dunavske vravnavne srečke 5 ^o / _o	250-—	Rudolfove srečke, 10 gld.	63-50
				Salmove srečke, 40 gld.	175-25
				St. Genois srečke, 40 gld.	183-—
				Waldsteinove srečke, 20 gld.	178-—
				Ljubljanske srečke	48-—
				Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	282-25
				Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	6295-—
				Akcije južne železnice, 500 gld.	765-—
				Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	121-25
				Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	173-—
				Splošna avstrijska stavbinska družba	493-50
				Montanska družba avstr. plan.	415-—
				Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	255-50
				Papirnih rubljev 100	255-50

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za zube pri žrebanjih, pri izžrebanju
najmanjšega dobika. — Promese za vsako žrebanje.
Kuliantna izvršitev naročil na borzi.

Menjalnica delniška družba
„M E R C U R“
I., Wallzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila 25 vseh gospodarskih in finančnih stvarih,
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocoga
obrestovanja pri popolni varnosti
35 naloženih glavnice. 725

Sanatorij „Leoninum“ v Ljubljani.

V privatno bolnico „Leoninum“ sprejemajo se bolniki vseh bolezni,
razun bočnih na umu in na akutnih infekcijskih boleznih. V sanatoriju zdravio
p. n. gg. primarij: dr. K. Bleiweis vitez Trsteniški, dr. E. Bock, dr. V. Gregorič,
dr. E. Šajmer, dr. Alfred Valenta pl. Marchthurn, izmed katerih si izbere bolnik
zdravnika po svoji volji. Za konzilijarija se pa lahko pokliče vsak drug zdravnik.
Pojasnila gledé vsprejema daje podpisani vodja sanatorija.

V Ljubljani, dne 9. junija 1900.

Primarij dr. V. Gregorič
Resljeva cesta 5.

509 2-2

C. kr. priv.

občna zavarovalnica

„Assicurazioni Generali“
v Trstu.

Ustanovljena l. 1831.

Ustanovna glavica K 10,500.000, vplačano K 3,150.000.
Poroštveni zaklad koncem l. 1899 čez 162 milijonov kron.

Zavarovanje proti tatinskemu vlovu.

Družba zavaruje proti nizkim vsakokratnim razmeram primernim premijam
premičnine, uštevši vsakovrstne denarne vrednosti proti tatinskemu vlovu in
vsled tega nastalim poškodbam.

Posebno praktično uravnano je to zavarovanje za hišno opravo z ozirom na
običajna potovanja mej poletno dobo i z ozirom na to, ker nihče ne biva v sta-
novanju, kakor tudi, ker se seboj jemlje razni efekti. — Pojasnila daje najradovoljneje

Glavno zastopstvo v Ljubljani, Gradišče 4

493 2-2

c. kr. priv. občne zavarovalnice „Assicurazioni Generali“ v Trstu.

Vsa luksus-piva izpodrine

najbolje renomirano

dvojno vležano in granatno pivo

iz delniške pivovarne v Budjevicah

ki je na strokovni razstavi v Stuttgartu l. 1897 dobilo **jedino prvo**
častno darilo z izrecnim pristavkom „za izborno pivo“. Jako
pohvalna priznanja tukajšnjih in vnanjih p. n. odjemalcev so mnogoštevilno
na blagohoten vpogled na razpolago.

Oddaja se v sodih in v zabojih po 25 steklenic à 1/2 litra po
konkurenčnih cenah.

Dalje

355 20-17

glavno zastopstvo

I. najbolje renomiranega kranjskega valjičnega mlina

Vinko Majdiča v Kranju.

ANTON DITRICH v Ljubljani

Telefon št. 109.

Marije Terezije cesta št. 2.

Telefon št. 109.